

**Narodna banka na
Republ i ka Makedon i ja**

**Mese~na
in f o r m a c i j a**

10 / 2004

dekemvri 2004 godina

S O D R @ I N A

Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulativa vo oktomvri 2004 godina	2
I. Ekonomski dvi`ewa vo Republ ika Makedonija	3
II. Monetarni dvi`ewa vo Republ ika Makedonija	5
III. Nadvore { notrgovski i devizni dvi`ewa vo Republ ika Makedonija	8
<i>Doda t ok 1: Dvi`ewe na cena t a na surova t a na f t a na sve t ski t e berzi vo ok t omvri</i>	<i>9</i>
Pri log br.1	12
Pri log br.2	23

**Poznajni ekonomski nastani i promeni vo zakonska t a regula t iva vo ok t omvri
2004 godina**

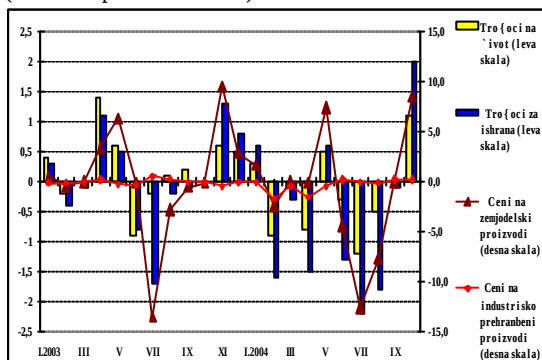
- ❖ Na 1 okt omvri, Pretsedat el ot na Evropska ta komisija mu go predade pra { alni ko t na Evropska ta unija na makedonski ot dr `aven vrv.
- ❖ Na 1 okt omvri, vo ramki te na Proekt ot za konkurent nost, be { e formiran pet ti ot klaster, Klaster ot za tekst il, koj ja dobi poddr { kata od Nacionalni ot sovet za pret priemni { tvo i konkurent nost.
- ❖ Na 1 okt omvri, vo St opanska komora na Makedonija se odr `a Regionalna kon ferencija za poddr { ka na mali te i sredni pret prija tija, organizirana vo sorabot ka so Unija ta na it alijanski te komori. Na kon ferencija ta be { e istakna to deka It alija planira da odobri 10 milioni evra za revitalizirawe na mali te i sredni pret prija tija vo Republika Makedonija. Kredi to t { e se realizira preku Evropska ta biznis asocijacija.
- ❖ Na 4 okt omvri, Regula torna ta komisija za energet ika donese Odluka za opredeluvawe na najvisoki ceni na oddelni naft eni derivati utvrdeni soglasno Metodologija ta („Slu `ben vesnik na RM“ br.67/2004 godina), soglasno koja maloprod a `nite ceni i rafineriski te ceni na naft eni te derivati vo prosek se zgolemija za 9,32% i za 5,7%, soodvet no.
- ❖ Na 6 okt omvri, of icijalno be { e promoviran Sojuzot na st opanski komori na Makedonija, koj gi obedinuva Trgovskata, Industriskata i Uslu `nata komora. Kako osnovni priori tet i na Sojuzot se naveduvaa t izgot vuvawe to na legisla tiva, podobruvawe to na organizaciska ta st ruktura i na menaxerski ot t im na komori te.
- ❖ Na 13 okt omvri, Vlada ta na Republika Makedonija i EBOR go pot pi { aa dogovorot za privat izacija na Elekt rost opanstvo na Makedonija (ESM). So dogovorot, EBOR obezbeduva pomo { vo priva t izacija ta od 45 milioni evra, a se predviduva pos t apka ta za priva t izacija na ESM da t rae najmnogu dve godini.
- ❖ Na 16 okt omvri, Vladi te na Republika Makedonija i na Germanija pot pi { aa spogodba i garancija za finansiska sorabotka naso `ena kon poddr { ka na mali te i sredni pret prija tija. Finansiska ta poddr { ka { to { e ja obezbedi germanska ta vlada vo idnina e vo visina od 6,4 milioni evra, koi { to { e bidat plasirani preku Makedonska banka za poddr { ka i razvoj i preku `et iri drugi banki koi { to { e gi kanaliziraa t sreds tva ta do krajni te korisnici. Kredi ti te { e imaat period na ot plata od `et irieset godini, so deset godini grejs-period i povolni kama tni st apki.
- ❖ Na 18 okt omvri zapo `naa of icijalni te pregovori me | u Vlada ta na Republika Makedonija i misija ta na Me | unarodni ot mone taren fond (MMF).
- ❖ Na 19 okt omvri, amerikanska ta firma „Trafalgar resources“ st ana novio t sops tvenik na najstari ot makedonski rudarski kapacitet, rudnikot za olovo i cink „Zletovo“ od Probi { tip.
- ❖ Na 21 okt omvri, Sovet ot na Narodna banka na Republika Makedonija donese Odluka za odobruvawe na krat koro `en kredit za likvidnost vo krajna istanca. Kredi to t vo krajna istanca { e im ovozmo `i na banki te polesno da gi nadminat svoite likvidnosni pote { kot ii. Rokovi te na odobruvawe na kredi to t { e bidat do tri meseci.
- ❖ Od 25 okt omvri Minist erstvo to za zemjodel stvo zapo `na so realizacija na Programa ta za pot t iknuvawe i razvoj na zemjodel stvo to. Ovaa Programa ovozmo `uva finansiska poddr { ka na zemjodel ci te vo visina od 3,4 milioni denari.

I. Ekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija

Vo oktomvri 2004 godina, tro{ocite na `ivot na mesečna osnova bea povisoki za 1,1%. Mesečniot porast na tro{ocite na `ivot glavno proizleguva od pozitivnata mesečna promena na dve komponenti: a) povisokite tro{oci za ishrana (za 2%), vo uslovi na značitelan porast na tro{ocite za zelenčuk i ovo{je i b) povisokite tro{oci za soobrajajni sredstva i usluzi (za 1,5%), vo soglasnost so porastot na tro{ocite za tečni goriva i maziva i za usluzi vo patniot soobrajaj¹.

Grafikon 1

Mesečna dinamika na tro{ocite na `ivot i na oddelni komponenti na tro{ocite na `ivot i na cenite na malo (mesečni promeni vo %)

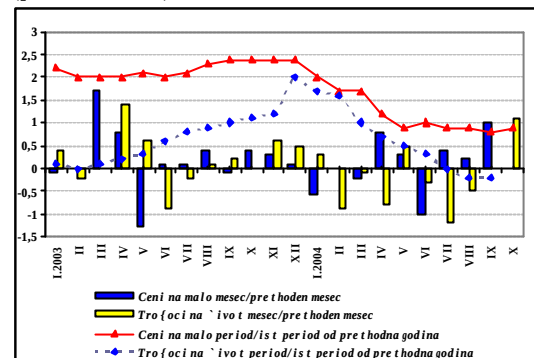

Na godi{na osnova, tro{ocite na `ivot zabele`aa namaluvawe od 0,7%, dodeka na kumulativna osnova (januari-oktomvri 2004 godina / januari-oktomvri 2003 godina) tie se poniski za 0,2%, pri registrirano prosečno namaluvawe na tro{ocite za ishrana od 2,9%.

¹ Za podetalna analiza na oddelnite kategorii e koristen indeksot na tro{ocite na `ivot spored COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose).

Grafikon 2

Tro{oci na `ivot i ceni na malo (promena vo %)

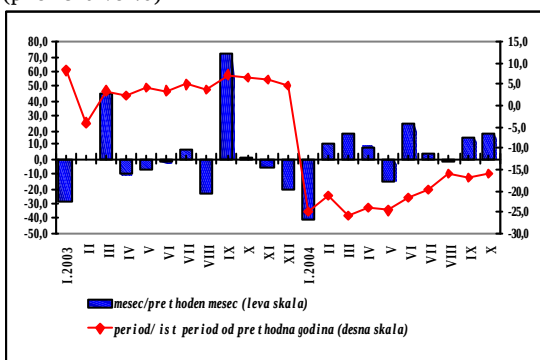
Cenite na malo vo oktomvri 2004 godina zabele`aa mesečno zgolemuwawe od 1%, pred sè determinirano od povisokite ceni na prehranbenite proizvodi (za 2,1%), kako i od mesečniot porast (8,4%) na cenite na zemjodelskite proizvodi. Na godi{na i na kumulativna osnova, cenite na malo bea povisoki za 1,7% i za 0,9%, soodvetno, reflektiraj{i go porastot na cenite na neprehanbenite industriski proizvodi.

Vo oktomvri, cenite na proizvodi telite na industriski proizvodi zabele`aa zgolemuwawe na mesečna osnova od 0,2%, glavno zaradi povisokite ceni na proizvoditelite na energija (za 0,4%, pred sè kako rezultat na porastot na cenite na proizvoditelite na nafteni derivati od 1,1%), na cenite na proizvoditelite na trajni proizvodi za {iroka potro{uva~ka (za 1%) i na cenite na proizvoditelite na netrajni proizvodi za {iroka potro{uva~ka (za 0,4%). Na godi{na i na kumulativna osnova, cenite na proizvoditelite na industriski proizvodi bea povisoki za 3,4% i za 0,7%, soodvetno, reflektiraj{i gi pred sè povisokite ceni na proizvoditelite na energija, kako i na proizvoditelite na intermedijarni proizvodi, osven energija.

Fizičiot obem na industriskoto proizvodstvo vo oktomvri 2004 godina zabele`a porast na mesečna osnova od 17,1%. Pozitivnata mesečna dinamika na industriskoto proizvodstvo se dol`i na zgolemenoto proizvodstvo na netrajni proizvodi za {iroka potro{uva~ka za 86,9%, na trajni proizvodi za {iroka potro{uva~ka za 2,6% i na energija za 0,7%. Analizirano po sektori,

intenzivirane na aktivnosti e registrirano vo prerabotuvakata industrija (za 17,5%) i vo sektorot „snabduvawe so električna energija, gas i voda“ (za 18,8%). Vo ramkite na prerabotuvakata industrija, najdinamičen porast e zabele`an kaj proizvodstvoto na prehranbeni proizvodi i pijalci (za 77,6%), kako i kaj proizvodstvoto na predmeti za obleka, dorabotka i boewe krzno (za 4,2 pati). Od druga strana, proizvodstvoto na osnovni metali i na nafteni derivati bele`i namaluvawe od 18% i 17,6%, soodvetno. Na godi`na i na kumulativna osnova, industriskoto proizvodstvo e ponisko za 10,5% i za 16%, soodvetno.

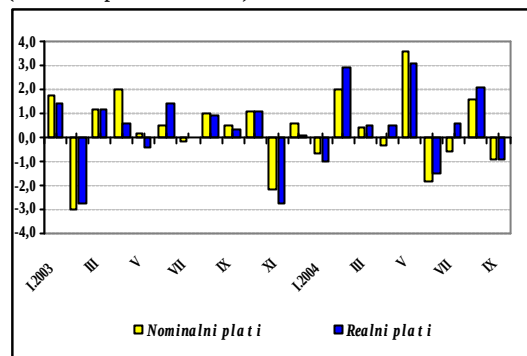
Grafikon 3
Industrijsko proizvodstvo
(promena vo %)

Nominalnata prosečna neto-plata po работник vo septemvri 2004 godina² iznesuva {e 12.332 denara, {to pretstavuva nominalen i realen mesečen pad od 0,9%. Pritoa, platite vo industrijata i uslugite zabele`aa mesečno namaluvawe od 1% i 0,2%, soodvetno. Od godi`en i od kumulativen aspekt, vo septemvri platite nominalno bea povišoki za 2,6% i za 3,9%, soodvetno.

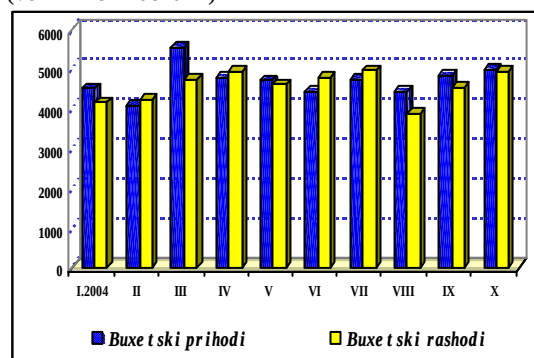
² Posleden raspolo`liv podatok na Dr`avniot zavod za statistika.

Grafikon 4
Prosečna plata po работник
(mesečni promeni vo %)

Trendot na ostvaruvawe suficit vo konsolidiraniot i vo centralniot dr`aven buxet (iako so trend na opa`awe) zapo~nat vo avgust, prodol`i i vo oktombri 2004 godina. Pritoa, *vkupnite javni prihodi* iznesuvaa 7.520 milioni denari, {to pretstavuva zgolemuwawe od 1,3% na mesečna osnova. *Prihodite na centralnata dr`avna vlast* zabele`aa mesečen porast od 3,7% i dostignaa 4.986 milioni denari, reflektiraj{i go zgolemuwaweto na dano~nite prihodi i na kapitalnite prihodi (za 4,7% i za 5,4%, soodvetno), nasproti namaluvaweto na nedano~nite prihodi (za 8,5%). Glavna determinanta na registriranoto mesečno zgolemuwawe kaj dano~nite prihodi be{e pogolemiot obem na realizirani prihodi vrz osnova na danokot na dodadena vrednost i carinite. Na kumulativna osnova, vkupnite prihodi na centralnata dr`avna vlast registriraa zgolemuwawe (za 3,8%), determinirano od ostvareniot porast na dano~nite i na kapitalnite prihodi za 5,1% i 6,9%, soodvetno, pri namaluvawe na nedano~nite prihodi (od 7,9%).

Grafikon 5
Vkupni prihodi i rashodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Vkupnite javni rashodi vo oktomvri 2004 godina, iznesuvaa 7.420 milioni denari, {to pretstavuva porast od 2,7% na mesečno nivo. Pritoa, vкупnιte rashodi na centralniot dr`aven buxet iznesuvaa 4.921 milion denari, {to e za 8,3% pove}e vo odnos na prethodniot mesec. Porastot se dol`i na istovremenoto zgolemuвање na tekovnite i na kapitalnite rashodi za 7,8% i za 14,5%, soodvetno. Vo ramki na tekovnite tro{oci, koi sočinuvaa 91% od

vkupnite rashodi na centralniot buxet, mesečen porast zabele`aa rashodite vrz osnova na otplata na kamati, transferite i tro{ocite za stoki i uslugi. Na kumulativna osnova, vkupnite rashodi na centralnata dr`avna vlast se povisoki za 1,1%, pri istovremen porast na tekovnite i na kapitalnite tro{oci za 1,9% i 3,5%, soodvetno.

II. Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Vo oktomvri 2004 godina, NBRM aktivno intervenira na devizniot pazar, {to vo kombinacija so postavenosta na monetarnite instrumenti rezultira so stabilnost na nominalniot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto, a so toa i so odr`uvawe na cenovната stabilnost. Od aspekt na upravuvaweto so likvidnosta, vo uslovi na povlekuvawe na likvidnost preku deviznite transakcii na NBRM, blagajni~kite zapisi na NBRM deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost vo bankarskiot sistem.

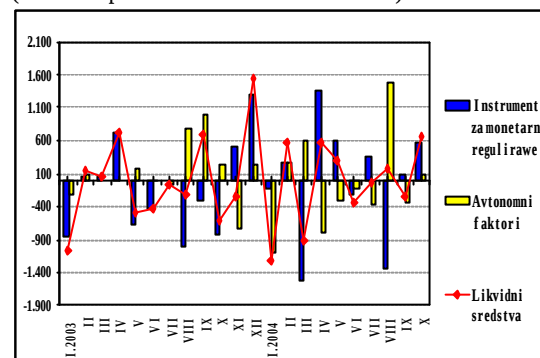
Prose~nata dnevna likvidnost na bankite³ vo oktomvri iznesuva {e 3.369,7 milioni denari (mesečno namaluvawe od 11,9%). Pritoa, glavna determinanta na poniskoto prosečno nivo na likvidnost se intervenciite na NBRM na devizniot pazar vo nasoka na povlekuvawe likvidnost. Na 31.10.2004 godina, vkupnite likvidni sredstva na bankite iznesuvaa 3.567 milioni denari, {to pretstavuva porast od 22,6%, vo odnos na iznosot registriran na krajot od prethodniot mesec. Pritoa, vi{okot likvidni sredstva nad obvrskata za zadol`itelna rezerva⁴ iznesuva {e 9%, nasproti 11% kolku {to iznesuva {e vo septemvri.

³ Likvidnosta na bankite se состоi od smetkata na bankite kaj NBRM i gotovinata vo blagajna.

⁴ Kako period na odr`uvawe (ispolnuvawe) na obvrskata za zadol`itelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11. vo tekovniot mesec do 10. vo sledniot mesec.

Grafikon 6

Instrumenti na monetarnata politika i avtonomni faktori na kreirawe i povlekuvawe likvidnost* (mesečni promeni vo milioni denari)

* Pozitivna promena-kreirawe likvidnost; negativna promena-povlekuvawe likvidnost.

Vo tekot na oktomvri, zaradi zadovoluvawe na kratkoročni likvidnosni potrebi, NBRM odobri tri lombardni krediti⁵ na barawe na edna banka. Kamatnata stapka na lombardnite krediti vo oktomvri iznesuva {e 11%.

Vo uslovi na sezonski povisoka pobaruva~ka za devizi, vo oktomvri 2004 godina, na devizniot pazar NBRM intervenira so neto-proda`ba na devizi vo transakciite so delovnite banki. So toa, deviznite transakcii na NBRM deluvaa vo nasoka na povlekuvawe likvidnost od bankarskiot sistem.

Vo oktomvri 2004 godina, be {e registriran mesečen odliv na sredstva od denarskata smetka na dr`avata kaj NBRM vo iznos od 1.107 milioni denari. So toa, dr`avnite depoziti deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost. Od aspekt na dinamikata, vo prvata polovina od mesecot dr`avnite depoziti se odr`uvaa pod nivoto

⁵Krediti {to im gi odobruva NBRM na delovnite banki vrz osnova na zalag na hartii od vrednost.

registrirano vo 30.09.2004 godina (zaradi redovната isplata na platite na javната administracija), dodeka vo vtorata polovina od mesecot tie zabele`aa porast (determiniran od uplatata na danocite vo sredinata na mesecot). Vo tekot na oktomvri bea odr`ani dve aukcii na *dr`avni zapisi* (na 05.10.2004 godina i na 19.10.2004 godina), pri {to bea realizirani prilivi vo iznos od 700 milioni denari. Na dvete odr`ani aukcii pobaruva`kata go nadmina ponudeniот iznos na *dr`avni zapisi*, pri {to prose`nata ponderirana kamatna stapka na aukcijata odr`ana na 05.10.2004 godina iznesuva`e 8,79%, nasproti 8,91% kolku {to iznesuva`e na aukcijata odr`ana na 19.10.2004 godina.

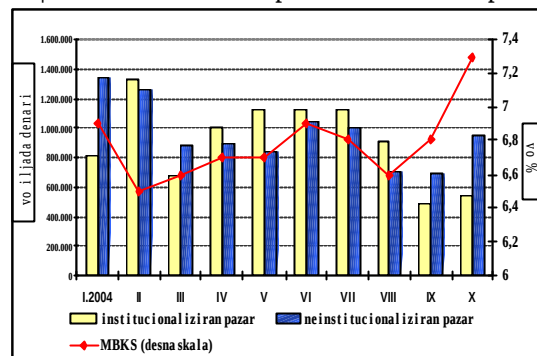
Vo oktomvri, *blagajni`kite zapisi na NBRM* deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost vo bankarskiот sistem. Imeno, nivoto na *blagajni`ki zapisi* na krajot na oktomvri be`e ponisko na mese`na osnova za 567 milioni denari, taka {to na krajot na mesecot vkupniот iznos na *blagajni`ki zapisi* se svede na 4.330 milioni denari. Vo tekot na mesecot ne bea izvr`eni promeni vo postavenosta na aukcii te na *blagajni`ki zapisi*, a kamatnite stapki bea zadr`ani na 9% i 6% za *blagajni`ki zapisi* so dostasuvawe od 28 dena i 7 dena, soodvetno. Prose`nata ponderirana kamatna stapka na *blagajni`kite zapisi* so dvete ro`nosti dostigna 7,98%, nasproti 7,66% registrirana vo prethodniот mesec.

Vkupniот promet na institucionaliziraniот pazar na pari, vo oktomvri 2004 godina zabele`a mese`en porast od 11,7% i dostigna 547 milioni denari. I pokraj povisokata pobaruva`ka od ponuda na likvidni sredstva, prose`nata ponderirana kamatna stapka be`e poniska za 0,07 procentni poeni i iznesuva`e 6,73% (nasproti 6,8% vo prethodniот mesec). Na neinstitutionaliziraniот pazar na pari, vo oktomvri be`e realiziran vkupen promet vo iznos od 956,9 milioni denari, {to pretstavuva porast na mese`na osnova od 38,5%. Pritoa, na me|ubankarskiот pazar na pari (institutionaliziran pazar i neinstitutionaliziran pazar), kamatnata stapka⁶ iznesuva`e 7,3%, nasproti 6,8% kolku {to iznesuva`e vo prethodniот mesec.

⁶Prose`na ponderirana kamatna stapka na me|ubankarskiот institucionaliziran i neinstitutionaliziran pazar na pari (MBKS).

Grafikon 7

Promet i realizirana kamatna stapka na me|ubankarskiот pazar na pari

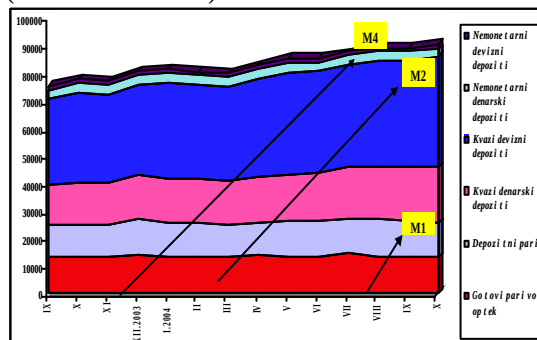
Na krajot na oktomvri 2004 godina, *gotovite pari vo optek* iznesuvaa 13.312 milioni denari, {to e identi`no so nivoto registrirano na krajot od prethodniот mesec. Prose`ното nivo na *gotovite pari* vo optek vo oktomvri iznesuva`e 13.338 milioni denari, nasproti 13.190 milioni denari vo prethodniот mesec.

Vo soglasnost so dvi`ewata na oddelnite komponenti, vo oktomvri 2004 godina primarnite pari zabele`aa mese`en porast od 4,1% i na krajot na mesecot iznesuvaa 16.879 milioni denari.

Namaluvaweto na transakciskite depoziti i zgolemenoto kratkoro`no i dolgoro`no {tedewe vo doma {na i stranska valuta bea glavnite determinanti na mese`nata dinamika na *monetarnite agregati*.

Grafikon 8

Komponenti na monetarnite agregati (vo milioni denari)

Taka, monetarniот agregat M1 e ponizok za 2,4% na mese`na osnova, pri nepromeneto nivo na *gotovite pari vo optek*. Pritoa, mese`niот pad na depozitnite pari (4,9%) go reflektira poniskoto mese`no nivo na transakciskite depoziti na naselenieto i na pretprijatijata (za 0,4% i za 5,4%, soodvetno). Padot na pari`nata masa M1, vo

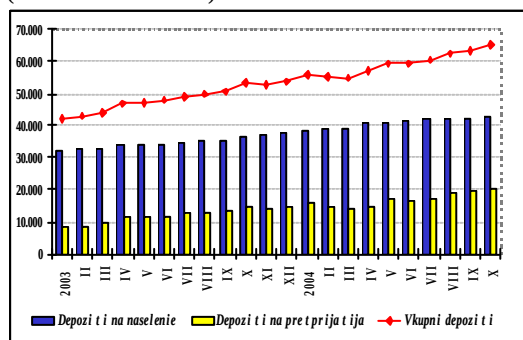

uslovi na porast na primarnite pari rezultira so namaluvawe na monetarniot multiplikator na pari~nata masa M1 (1,52 nasproti 1,62 vo septemvri).

Vo oktomvri 2004 godina, po{irokrite monetarni agregati zabele`aa mese~en porast. Taka, monetarniot agregat M2 e povi{ok za 1,6% na mese~na osnova, reflektiraj{i go porastot na kratkoro~noto {tedewe vo doma{na i stranska valuta. Vakvite dvi`ewa, nadopolneti so zgolemeniot dolgoro~en depoziten potencial, rezultiraa so mese~no zgolemuwawe na naj{i irokata pari~na masa M4 za 1,6%. Pointenzivniot porast na primarnite pari uslovi zabavuvawe na procesot na monetarna multiplikacija. Taka, monetarnite multiplikatori na monetarnite agregati M2 i M4, vo oktomvri 2004 godina iznesuvaa 5,10 i 5,38, soodvetno, nasproti 5,23 i 5,51 vo prethodniot mesec.

Trendot na kontinuiran mese~en porast na *vkupnite depoziti na bankite*, zapo~nat vo april, se zadr`a i vo oktomvri 2004 godina. Taka, vkupnite depoziti na ndr`avniot sektor⁷ vo oktomvri zabele`aa mese~en porast od 3,3%, vo uslovi na porast na kratkoro~noto i na dolgoro~noto denarsko i devizno {tedewe na naselenieto i pretprijatijata. Analizirano na godi{na osnova, vkupniot depoziten potencial na bankarskiot sistem bele`i visok porast od 22,3%, vo najgolema merka determiniran od zgolemenoto kratkoro~no denarsko i devizno {tedewe.

Grafikon 9
Dinamika na depozitite
(vo milioni denari)

⁷Vkupnite depoziti na ndr`avniot sektor opfaaat kratkoro~ni i dolgoro~ni (denarski i devizni) depoziti na ekonomskite subjekti (bez depozitnite pari).

Vkupnite depoziti na naselenieto, vo oktomvri 2004 godina zabele`aa mese~en porast od 2,4%. Od aspekt na ro~nosta, pointenziven mese~en porast e registriran kaj kratkoro~nite depoziti (od 2,5%), determiniran od povi{okoto nivo na denarski i devizni {tedni vlogovi po viduvawe, oro~eni denarski i devizni depoziti na naselenieto do {est meseci, kako i oro~eni depoziti na naselenieto vo stranska valuta na 3 meseci i do edna godina. Na godi{na osnova, vkupnite depoziti na naselenieto bele`at zgolemuwawe od 18%, pred s`e zaradi povi{okoto nivo na kratkoro~ni depoziti.

Vkupnite depoziti na pretprijatijata, vo oktomvri 2004 godina ostvarija mese~en porast od 5,3%, kako rezultat na zgolemenite kratkoro~ni i dolgoro~ni depoziti za 5,2% i 7,9%, soodvetno. Pritoa, porastot na kratkoro~nite depoziti, glavno be{e determiniran od povi{okoto nivo na oro~eni denarski depoziti do eden mesec i od povi{kiot iznos na sredstva na deviznite tekovni smetki. Porastot na dolgoro~nite depoziti na pretprijatijata, glavno e rezultat na povi{okoto nivo na ograni~eni depoziti vo stranska valuta nameneti za pla`awe na doznaki vo stranstvo. Na godi{na osnova, vkupnite depoziti na pretprijatijata zabele`aa porast od 35,7%, reflektiraj{i go porastot vo re~isi site kategorii depoziti.

I vo tekot na oktomvri 2004 godina, bankite prodol`ija da go nadopolnuvaat finansiski potencijal na privatniot sektor preku natamo{no intenzivirawe na kreditnata aktivnost. Taka, *vkupnite plasmani na bankite kaj ndr`avniot sektor* vo oktomvri bea povi{oki na mese~na osnova za 1,7%, pri porast na deviznite i na denarskite plasmani⁸ za 3% i za 1,4%, soodvetno. Na godi{na osnova, vkupnite plasmani na bankite se povi{oki za 23,4%, reflektiraj{i go istovremeniot porast na denarskite i na deviznite plasmani.

Kreditiraweto na naselenieto prodol`i i vo oktomvri so intenzivirana mese~na dinamika. Taka, mese~niot porast na *vkupnite plasmani kaj sektoro t naselenie* vo oktomvri 2004 godina iznesuva 3,9%, pri pointenziven porast na deviznite plasmani (14,9%), vo odnos na porastot na

⁸Gi vku~uvaat i denarskite krediti so devizna klauzula.

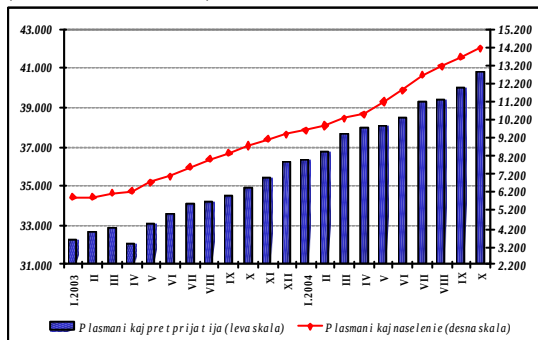

plasmanite vo doma{na valuta (3,6%). Zna{itelniot porast na deviznite plasmani pretstavuva delumen efekt od liberalizacijata na deviznoto kreditirawe. Od aspekt na ro{nata struktura, dolgoro{nite i kratkoro{nite plasmani kaj naselenieto bele`at porast od 3,9% i 2,9%, soodvetno. Na godi{na osnova (oktomvri 2004 godina / oktomvri 2003 godina), vkupnite plasmani kaj naselenieto se povisoki za zna{itelni 61,4%.

Vo oktomvri, vkupnite plasmani kaj pretprijatijata ostvariya porast na mese{na osnova od 1,1%, determiniran od povisokoto nivo na dolgoro{ni denarski plasmani (za 3,1%), kako i od pogolemiot iznos na dolgoro{ni plasmani vo stranska valuta (za 2,9%). Na godi{na osnova, plasmanite kaj pretprijatijata se povisoki za 15,8%.

Grafikon 10

Plasmani na bankite po sektori
(vo milioni denari)

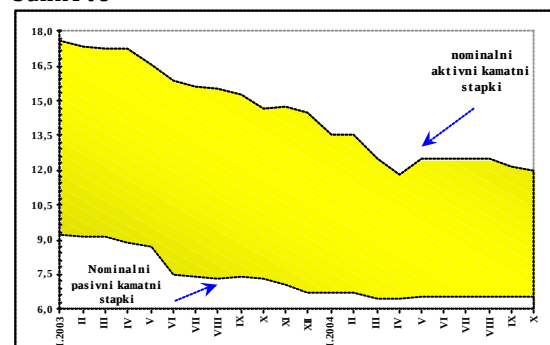

Vo oktomvri vo ramki na *kamatnata politika* na bankite bea registrirani

pozitivni dvi`ewa. Taka, prose{nata ponderirana aktivna denarska kamatna stopka e poniska na mese{na osnova za 0,2 procentni poena, i vo oktomvri iznesuva {e 11,98%. Vakvite promeni, pri re{isi nepromeneto nivo na prose{nata ponderirana kamatna stopka na trimese{nite denarski depoziti (6,53% vo oktomvri, nasproti 6,52% vo prethodniot mesec), rezultiraa so stesnuvawe na kamatnata margina, taka {to vo oktomvri 2004 godina taa se svede na 5,5 procentni poeni. Vo odnos na istiот mesec od prethodnata godina, kamatnata margina e pomala za 1,9 procentni poeni. Prose{nata ponderirana kamatna stopka na kratkoro{nite devizni krediti vo oktomvri iznesuva {e 7,31%, dodeka kamatnata stopka na oro{enite trimese{ni depoziti vo evra se dvi`ee vo interval od 1% do 3,4%, a kamatnata stopka na trimese{nite depoziti vo dolari se dvi`ee {e pome|u 0,5% i 2,5%.

Grafikon 11

Ponderirani kamatni stapki i margini na bankite*

*Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti.

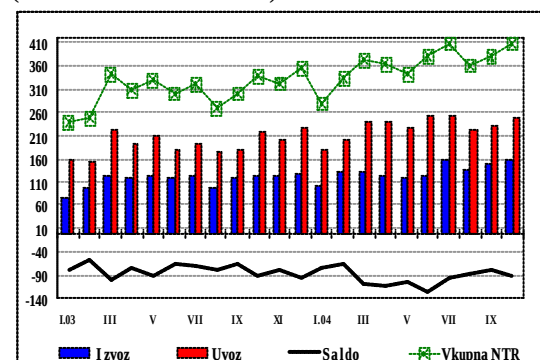
III. Nadvore {notrgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Vo oktomvri 2004 godina, *nadvore{notrgovskata razmena*⁹ ostvari porast na mese{na osnova od 6,7% i dostigna 406,1 milion SAD dolari. Porastot na razmenata so stranstvo se dol`i na zgolemuwaweto na dwete nejzini komponenti.

⁹Prethodni podatoci na Dr`avniot zavod za statistika na Republika Makedonija. Izvozot na stoki e prika`an na f.o.b. osnova, dodeka uvozot na stoki e prika`an na c.i.f. osnova.

Grafikon 12

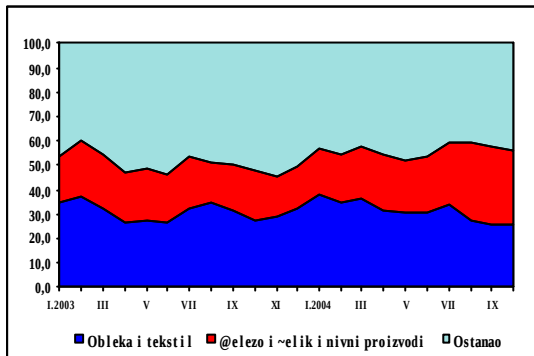
Nadvore {notrgovska razmena na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

Taka, vo oktomvri, vkupniot izvoz na stoki dostigna 157,9 milioni SAD dolari, { to pretstavuva mesečno zgolemuвање od 5,5%, usloveno od porastot na izvozot na dorabotki za 12,5% i od porastot na redovniot izvoz za 2,4%. Od aspekt na oddelnite kategorii proizvodi, za zgolemuвањеto na izvozot, vo najgolema merka pridonesoa zgolemeniот izvoz na obleka i tekstil (za 8,5%), na tutun (za 1,9 pati) i na zelenčuk (za 66,3%).

Grafikon 13

Izvoz na stoki po grupi proizvodi
(učestvo vo vkupniот izvoz)

Vo oktomvri 2004 godina, uvozot na stoki zabele`a mesečen porast od 7,5% i iznesuva`e 248,2 miliona SAD dolari. Pritoa, redovniот uvoz se zgolemi za 5,5%, a uvozot na dorabotki za 20,1%. Za zgolemuвање na uvozot vo najgolema merka pridonese zgolemeniот uvoz na patnički vozila, na električni mašini i na oprema i pamuk za 24,2%, 18,8% i 10,7 pati, soodvetno. Od strukturen aspekt, dominantni uvozni proizvodi se `elezoto i `elikot i nivnite proizvodi (so učestvo vo vkupniот uvoz od 14,1%), mineralnite goriva (12,4%) i uvozot na patnički vozila (5,8%).

Pointenzivniот porast na uvozot vo odnos na izvozot na stoki determinira prodlabočuvawe na trgovskiот deficit na mesečna osnova (za 9 milioni SAD dolari), taka { to vo oktomvri toj iznesuva`e 90,3 milioni SAD dolari.

Vo periodot januari-oktomvri 2004 godina, nadvore{notrgovskata razmena iznesuva`e 3.620,3 milioni SAD dolari i vo odnos na istiот period od 2003 godina zabele`a zgolemuвање od 21,1%, pri istovremen porast na izvozot i uvozot na stoki za 20% i 21,8%, soodvetno. Pritoa, trgovskiот deficit vo analiziraniот period dostigna 951,8 milioni SAD dolari,

{ to e pove`e za 187 milioni SAD dolari, ili za 24,5% vo odnos na istiот period od 2003 godina.

Dominantno učestvo vo vkupnata nadvore{notrgovska razmena imaat Germanija, Srbija i Crna Gora i Grčija, `ie učestvo vo vkupnata razmena vo periodot januari-oktomvri 2004 godina iznesuva 39,1%. Vo ramkite na desette najznačajni trgovski partneri, pozitivno saldo vo razmenata e ostvareno so Srbija i Crna Gora (78 milioni SAD dolari), Hrvatska (12,1 milion SAD dolari) i so Francija (9,8 milioni SAD dolari), dodeka najvisok trgovski deficit e realiziran vo razmenata so Rusija i Bugarija (197,7 milioni SAD dolari i 133,2 miliona SAD dolari, soodvetno).

Vkupniот promet na devizniот pazar, vo oktomvri dostigna 416,1 milion SAD dolari, { to pretstavuva mesečen porast od 98,9 milioni SAD dolari, ili od 31,2%. Analizata od aspekt na transakciite pomeđu bankite i pretprijatijata ukazuva na povisoka pobaruvačka od ponudata na devizi na pretprijatijata, { to determinira neto - prodaba na devizi od strana na bankite. Vakvite dvi`ewa vo najgolema merka ja reflektiraat zgolemenata pobaruvačka za devizni sredstva na uvoznice na nafta (vo soglasnost so sezonskite faktori i dvi`eweto na cenata na naftata na svetskite berzi).

Dodatok 1

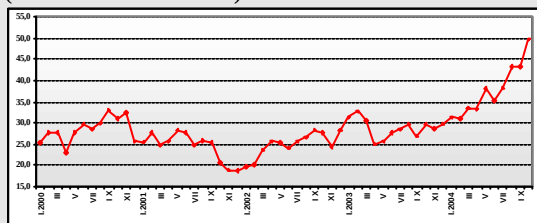
Dvi`ewe na cenata na surovata nafta na svetskite berzi vo oktomvri

Permanentnoto zgolemuвање na cenata na surovata nafta na svetskite berzi koe započna vo juli prodol`i i vo oktomvri 2004 godina. Taka, iako na 28 septemvri cenata na naftata na stokovna berza vo Wujork (NYMEX) za prv pat nadmina 50 SAD dolari za barel, ušte na samiот početok na oktomvri cenata na naftata zabele`a novi, istoriski rekordni nivoa. Pritoa, koga cenovniот rekord na berzata vo Wujork iznesuva`e 54,45 SAD dolari za barel, na berzata vo London cenata na naftata (Brent crude oil) za prv pat nadmina 50 SAD dolari za barel. Rastot na cenata na naftata na svetskite berzi vo tekot na oktomvri be`e determiniran od vlijanieto na faktori kaj ponudata i kaj pobaruvačkata. Taka, vo nasoka na namaluvawe na ponudata deluva`e

drastičniot pad na snabduvaweto so nafta od regionot na Meksikanskiot Zaliv, poradi {etata predizvikana od uraganot „Ivan“. Uraganot onespobu sedum platformi i predizvika o{tetuvawa na mobilnata oprema i istekuvawa od naftovodite i gasovodite. Nevremeto predizvika prekin na rabotata na rafineriite vo Zalivot, koi rabotat so kapacitet od 90%. Od druga strana, postojaniot porast na svetskata cena na naftata, voedno e determiniran od zgolemenata pobaruva~ka za nafta od strana na SAD i Kina, predizvikana od zagri`enosta okolu snabduvaweto. Nesigurnosta proizleguva od situacijata na Bliskiost Istok i od sabota`ite vo Irak, kako i od problemite vo Nigerija, zemja koja dnevno proizveduva dva miliona bareli nafta ({to e ekvivalentno na celokupniot kapacitet na nafteniot kartel OPEK). Sepak, postoi mislewe deka porastot na svetskata cena na naftata e odraz na zgolemenite {pekulativni trgovawa na naftata, so koi investitorite baraat brzo vra}awe na sredstvata.

I zvor: Raiffeisenbank Austria d.d Zagreb

Mesečno dvi`ewe na svetskata cena na surovata nafta „brent“
(SAD dolari za barel)

I zvor: www.eia.doe.gov (Energy information administration the Official Energy statistics from the USA Government.

Sledstveno, vo oktomvri 2004 godina, NBRM intervenira na devizniot pazar so neto - prodaba na devizi. Na krajot na oktomvri, na devizniot pazar se razmenuvaa 61,49 denari za edno evro, {to pretstavuva re~isi nepromeneto nivo (mesečna depresijacija na denarot vo odnos na evroto od 0,1%). Vo odnos na amerikanskiot dolar, denarot apesira za 3%, so {to na krajot na oktomvri se razmenuvaa 48,37 denari za eden amerikanski dolar.

Vo oktomvri 2004 godina, *vkupniot promet na menuva~kiot pazar* iznesuva {e 137,4 milioni SAD dolari, {to pretstavuva porast na mesečna osnova od 8,1 milion SAD dolari, ili za 6,2%. Pritoa, ponudata ja nadmina pobaruva~kata za devizi, taka

{to na menuva~kiot pazar za edno evro vo prosek se razmenuvaa 61,54 denari, nasproti 61,56 denari za edno evro kolku {to se razmenuvaa vo prethodniot mesec. Vo odnos na amerikanskiot dolar¹⁰, denarot zabele`a mesečna apesijacija od 1,9%, pri {to za eden dolar vo prosek se razmenuvaa 48,59 denari.

Vkupnite devizni sredstva na NBRM vo oktomvri iznesuvaa 921,6 milioni SAD dolari, {to vo odnos na prethodniot mesec e re~isi nepromeneto nivo. Pritoa, nivoto na *bruto devizni rezervi* iznesuva {e 915,2 miliona SAD dolari, {to pretstavuva minimalen mesečen porast (od 0,6 milioni SAD dolari). Vo uslovi na neto - prodaba na devizni sredstva od strana na NBRM na devizniot pazar i neto - odliv od deviznata smetka na dr`avata, vo nasoka na odr`uvawe na nivoto na bruto deviznite rezervi deluvaa visokite pozitivni kursni razliki i prilivite vrz osnova na kamata na deviznite sredstva. Pri istovremeno zgolemuvawe na deviznite depoziti na pretprijatijata i na naselenieto, *vkupnite devizni sredstva kaj bankite* ostvariya mesečen porast od 57,2 miliona SAD dolari, dostignuvajji nivo od 833 milioni SAD dolari.

*Nadvore{niot dolg na Republika Makedonija*¹¹ po *dolgoro~ni krediti*, na krajot na oktomvri 2004 godina dostigna 1.863,5 milioni SAD dolari, {to pretstavuva porast od 42,6 milioni SAD dolari na mesečna osnova. Pritoa, 81,4% od porastot na dolgoro~niot dolg proizleguva od pozitivni kursni razliki, pred sè zaradi namaluvaweto na vrednosta na amerikanskiot dolar vo odnos na evroto. Vo oktomvri, vrz osnova na sklu~eni dolgoro~ni zaemi i krediti se povle~eni sredstva vo iznos od 14,8 milioni SAD dolari, {to e re~isi na nivoto od prethodniot mesec. Pritoa, koristewata na sredstva od oficijalnite kreditori iznesuvaa 7,4 milioni SAD dolari, kolku {to se povle~eni i od privatnite kreditori. Vo ramkite na oficijalnite kreditori, 4,8 milioni SAD dolari poteknuvaat od multilateralnite kreditori (MBOR, Evropska banka za obnova i razvoj, Meunarodnoto zdru`enie za razvoj i MFRZ) i 2,6 milioni SAD dolari od bilateralnite kreditori. Vo

¹⁰ Podatokot za kursot na amerikanskiot dolar e prezemen od kursnata lista za menuva~ko rabotewe na NBRM.

¹¹ Prethodni podatoci na NBRM.

oktombri 2004 godina se sklučeni novi krediti vo iznos od 4,8 milioni SAD dolari, vo celost so privatni kreditori (banki i drugi privatni finansiski institucii). Platenite obvrski vrz osnova na glavnina i kamata iznesuvaat 10,8 milioni SAD dolari. Pritoa, kon

multilateralnite kreditori se otplateni 7,1 milion SAD dolari, kon bilateralnite kreditori 1,2 miliona SAD dolari i kon privatnite kreditori se plateni obvrski vo iznos od 2,5 milioni SAD dolari.

Prilog br.1**Ekonomski devetawa vo Republika Makedonija****Tabela 1**

Tro{oci na `ivot i ceni na malo

	X.2004 IX.2004	X.2004 X.2003	I-X.2004 I-X.2003
	vo %		
Tro{oci na `ivot	1,1	-0,7	-0,2
Ishrana	2,0	-3,7	-2,9
Tutun i pijalaci	-0,1	0,9	1,3
Obleka i obuvki	0,1	-1,1	1,1
Domuvawe	0,1	1,0	2,6
Stan (stanarina, voda, uslugi)	0,1	-0,8	-0,2
Ogrev i osvetlenie	0,3	1,4	3,5
Higiena i zdravje	0,7	-1,4	1,1
Kultura i razonoda	-0,3	0,2	1,6
Soobra}ajni sredstva i uslugi	1,5	7,5	3,6
<i>S t o k i</i>	<i>1,3</i>	<i>-1,5</i>	<i>-0,9</i>
<i>Uslugi</i>	<i>0,5</i>	<i>3,5</i>	<i>3,4</i>
Ceni na malo	1,0	1,7	0,9
Zemjodelski proizvodi	8,4	-0,6	-1,9
Neprehranbeni industrijski proizvodi	0,8	3,4	2,1
Industrijsko - prehranbeni proizvodi	0,2	-4,6	-3,9
Pijalaci	-0,2	-1,2	-1,6
<i>S t o k i</i>	<i>1,2</i>	<i>0,8</i>	<i>0,1</i>
<i>Uslugi</i>	<i>0,7</i>	<i>3,3</i>	<i>2,5</i>

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 2

Ceni na proizvođiteli na industrijski proizvodi

	X.2004 IX.2004	X.2004 X.2003	I-X.2004 I-X.2003
	vo %		
Ceni na proizvođiteli na industrijski proizvodi	0,2	3,4	0,7
Energija	0,4	8,5	0,3
Intermedijarni proizvodi, osven energija	-0,1	5,8	4,6
Kapitalni proizvodi	0,0	-0,6	-0,5
Trajni proizvodi za široka potrošnja	1,0	1,0	0,1
Netrajni proizvodi za široka potrošnja	0,4	-2,2	-3,3
<i>Vadewe na rudi i kamen</i>	<i>0,0</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>
<i>Prerabot uvađka industrija</i>	<i>0,2</i>	<i>4,1</i>	<i>0,8</i>
Proizvođstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	0,3	-2,4	-3,8
Proizvođstvo na tutunski proizvodi	0,0	0,0	0,0
Proizvođstvo na tekstilni tkanini	0,0	-1,5	-1,0
Proizvođstvo na predmeti za obleka; dorabotka i boewe na krzno	0,0	0,0	0,0
Proizvođstvo na koks, derivati na nafta i nuklearno gorivo	1,1	24,9	0,7
Proizvođstvo na hemikalii i hemijski proizvodi	0,0	0,0	0,0
Proizvođstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	0,0	-0,3	-0,3
Proizvođstvo na osnovni metali	0,0	1,3	1,7
Proizvođstvo na električni mašini i aparati	0,0	23,6	18,8
<i>Snabduvawe so električna energija, gas i voda</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 3

Industrijsko proizvodstvo vo Republika Makedonija

	struktura vo %	<u>X.2004</u> <u>IX.2004</u>	<u>X.2004</u> <u>X.2003</u>	<u>I-X.2004</u> <u>I-X.2003</u>
			vo %	
Vkupno	100,0	17,1	-10,5	-16,0
Energija		0,7	-23,8	-17,5
Intermedijarni proizvodi, osven energija		-13,6	-17,3	-30,5
Kapitalni proizvodi		-25,1	-34,1	-36,5
Trajni proizvodi za široka potrošnja		2,6	-24,8	-35,9
Netrajni proizvodi za široka potrošnja		86,9	5,5	9,2
Vadewe na rudi i kamen	3,2	-18,6	-71,8	-68,7
Prerabotuvanka industrija	89,9	17,5	-9,0	-15,0
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	24,9	77,6	-20,8	-9,8
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	5,0	-13,6	-12,9	-11,9
Proizvodstvo na tekstilni tkanini	4,3	-19,9	-43,5	-26,3
Proizvodstvo na predmeti za obleka; dorabotka i boewe na krzno	4,5	4,2 pati	3 pati	59,3
Proizvodstvo na koks, derivati na nafta i nuklearno gorivo	7,0	-17,6	-43,0	-34,5
Proizvodstvo na hemikalii i hemiski proizvodi	7,2	-1,3	-33,4	-28,9
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	4,6	-7,9	-6,8	-15,7
Proizvodstvo na osnovni metali	16,4	-18,0	20,8	-21,8
Proizvodstvo na električni mašini i aparati	4,0	3,0	-41,2	-47,5
Snabduvawe so električna energija, gas i voda	6,9	18,8	-2,1	-4,4

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 4

Prosečna neto-plata

	IX.2004*	I-IX.2004*	<u>IX.2004</u> <u>VIII.2004</u>	<u>IX.2004</u> <u>IX.2003</u>	<u>I-IX.2004</u> <u>I-IX.2003</u>
	vo denari	vo denari		vo %	
Nominalna prosečna neto-plata po rabotnik	12.332	12.234	-0,9	2,6	3,9
Troškovi na život			0,0	-1,8	-0,2
Realna prosečna neto-plata po rabotnik			-0,9	4,5	4,1
Nominalna prosečna neto-plata po sektori:					
Zemjodelstvo	11.183	9.729	6,5	18,1	12,0
Industrija	12.259	12.181	-1,0	1,8	3,7
Uslugi	14.127	13.907	-0,2	3,5	3,3

*Posleden raspoložljiv podatak

Izvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 5

Centralen buxet na Republika Makedonija

	oktomvri 2004			januari-oktomvri 2004		
	iznos vo milion denari	mesečna promena vo %	struktura vo %	iznos vo milion denari	kumulativna promena (2004/2003) vo %	struktura vo %
Vkupni buxetski prihodi	4.986	3,7	100,0	46.933	3,8	100,0
<i>Dano~ni prihodi:</i>	4.614	4,7	92,5	43.112	5,1	91,9
- personalen danok na dohod	603	-6,4	12,1	6.194	2,6	13,2
- danok od dobivka	146	-3,9	2,9	2.132	-25,0	4,5
- danok na dodadena vrednost	2.377	11,6	47,7	20.984	17,7	44,7
- akcizi	926	-1,8	18,6	8.706	-0,6	18,5
- carini	522	5,2	10,5	4.643	-9,6	9,9
- ostanati danoci	47	17,5	0,9	452	15,6	1,0
<i>Nedano~ni prihodi:</i>	333	-8,5	6,7	3.310	-7,9	7,1
- profit od javni i finansiski institucii	87	-59,7	1,7	1.520	-10,5	3,2
- administrativni taksi i nadomestoci	121	-4,0	2,4	1.191	8,8	2,5
- ostanati administrativni taksi	21	5,0	0,4	213	-34,3	0,5
- ostanati nedano~ni prihodi	104	52 pati	2,1	386	-19,1	0,8
<i>Kapitalni prihodi</i>	39	5,4	0,8	499	6,9	1,1
Vkupni buxetski rashodi	4.921	8,3	100,0	45.615	1,1	100,0
<i>Tekovni trofoci</i>	4.478	7,8	91,0	42.055	1,9	92,2
- plati i naemnini	1.767	-0,2	35,9	17.348	4,2	38,0
- stoki i usluzi	517	4,7	10,5	5.357	6,5	11,7
- transferi	1.897	8,6	38,5	17.424	3,5	38,2
- kamati	297	2,1 pati	6,0	1.867	-17,9	4,1
<i>Kapitalni trofoci</i>	443	14,5	9,0	3.561	3,5	7,8
Buxetsko saldo	65			1.318		
Finansirawe	-65			-1.318		
<i>Prilivi</i>	1.503			5.476		
<i>Odlivi</i>	1.568			6.794		

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Tabela 6

Vkupni prihodi i rashodi na fondovite

	oktomvri 2004 godina				januari-oktomvri 2004 godina			
	Vkupni prihodi		Vkupni rashodi		Vkupni prihodi		Vkupni rashodi	
	iznos	mesečna promena vo %	iznos	mesečna promena vo %	iznos	kumulativna promena %	iznos	kumulativna promena %
Socijalni fondovi	4.084	-4,0	4.005	-6,3	41.672	4,3	41.987	6,8
- za penzisko i invalidsko osiguruvawe	2.352	-1,4	2.290	-6,6	23.528	2,8	23.811	5,0
- za zdravstveno osiguruvawe	1.118	-9,4	1.116	-7,4	11.900	-0,8	12.019	3,6
- za vrabotuvawe	614	-3,3	599	-2,8	6.244	23,3	6.157	22,5
Fond za pat i t a	281	-1,4	352	-3,8	2.828	5,1	3.143	17,1

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Tabela 7

Primarni pari

Primarni pari	31.10.2004 godina	mesečna promena		godina promena	
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Primarni pari	16,879	657	4,1	984	6,2
Gotovi pari vo optek	13,312	0	0,0	202	1,5
Likvidni sredstva na bankite	3,567	657	22,6	782	28,1

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 8

Kreirawe i povlekuvawe likvidnost

	31.10.2004 godina mesečna promena
	vo mil. denari
Likvidnost na bankite	657
Kreirawe likvidnost	1.982
1. Neto doma { na aktiva	1.341
2. Blagajni~ki zapisi	567
3. Ostanato	74
Povlekuvawe likvidnost	-1.325
1. Neto devizna aktiva	-1.325
Neutralen efekt	0
1. Gotovi pari vo optek	0

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 9

Aukcii na trezorski zapisi

Datum na odr`uvawe	Ponuda	Pobaruva~ka	Realizacija	Ponderirana kamatna stapka
	iznosi vo milioni denari			vo %
05.10.2004	350	423	350	8,79
19.10.2004	350	352	350	8,91

Izvor: Ministerstvo za finansii.

Tabela 10
Monetaren agregat M1

	31.10.2004	mese~na promena		godi { na promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Pari~na masa M1	25.691	-636	-2,4	880	3,5
Gotovi pari vo optek	13.312	0	0,0	202	1,5
Depozitni pari	12.379	-636	-4,9	678	5,8
- Depozitni pari na naselenie	2.617	-11	-0,4	132	5,3
- Depozitni pari na pretprijatija	8.075	-465	-5,4	664	9,0

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 11
Po { i roki monetarni agregati

	31.10.2004	mese~na promena		godi { na promena	
	godina				
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Monetaren agregat M1	25.691	-636	-2,4	880	3,5
Kratkoro~ni denarski depoziti	20.422	966	5,0	5.330	35,3
Mone t aren agregat M2 - denarski del	46.113	330	0,7	6.210	15,6
Kratkoro~ni devizni depoziti	39.986	988	2,5	6.662	20,0
Mone t aren agregat M2	86.099	1.318	1,6	12.872	17,6
Nemonetarni depoziti	4.717	111	2,4	-107	-2,2
- denarski	3.150	13	0,4	-238	-7,0
- devizni	1.567	98	6,7	131	9,1
Mone t aren agregat M4	90.816	1.429	1,6	12.765	16,4

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 12
Vкупni depoziti na nedr ` avniot sektor

	31.10.2004	mese~na promena		godi { na promena		struktura
	godina					
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %	vo %
Vкупni depoziti	65.125	2.065	3,3	11.885	22,3	100,0
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	60.408	1.954	3,3	11.992	24,8	92,8
- dolgo~ni	4.717	111	2,4	-107	-2,2	7,2
2. Spored valuta						
- denarski	23.572	979	4,3	5.092	27,6	36,2
- devizni	41.553	1.086	2,7	6.793	19,5	63,8

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 13

Depoziti na naselenie i pretprijatija

	struktura vo %	31.10.2004 godina	mesečna promena		godina promena	
		vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Vkupni depoziti na naselenieto	100,0	43,144	1,018	2,4	6,570	18,0
1. Spored ročnost						
- kratkoročni	93,8	40,468	985	2,5	6,677	19,8
- dolgoročni	6,2	2,676	33	1,2	-107	-3,8
2. Spored valuta						
- denarski	27,2	11,736	518	4,6	1,950	19,9
- devizni	72,8	31,408	500	1,6	4,620	17,2
Vkupni depoziti na pretprijatija	100,0	20,378	1,033	5,3	5,363	35,7
1. Spored ročnost						
- kratkoročni	94,9	19,329	956	5,2	5,276	37,5
- dolgoročni	5,1	1,049	77	7,9	87	9,0
2. Spored valuta						
- denarski	51,0	10,392	464	4,7	3,143	43,4
- devizni	49,0	9,986	569	6,0	2,220	28,6

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 14

Plasmani na bankite

	31.10.2004 godina	mesečna promena		godina promena	
	vo mil. denari	vo mil. denari	vo %	vo mil. denari	vo %
Vkupni plasmani	60.028	985	1,7	11.373	23,4
<i>Denarski plasmani</i>	50.849	720	1,4	9.059	21,7
<i>od toa:</i>					
- naselenie	13.878	488	3,6	5.111	58,3
- pretprijatija	31.755	203	0,6	3.468	12,3
<i>Devizni plasmani</i>	9.179	265	3,0	2.314	33,7
<i>od toa:</i>					
- naselenie	301	39	14,9	284	17,7 pati
- pretprijatija	8.753	238	2,8	2.072	31,0

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 15

Ročna i sektorska struktura na denarske i na devizne plasmane

	31.10.2004 godina	mesečna promena	godina { na promena
	(vo %)	(vo procentni poeni)	
Denarski plasmani	100,0		
ročna struktura			
- kratkoročni	57,2	-0,9	-6,7
- dolgoročni	42,8	0,9	6,7
sektorska struktura			
- pretprijatija	69,5	-0,6	-6,8
- naselenie	30,4	0,7	6,8
- ostanato	0,1	-0,1	0,0
Devizni plasmani			
ročna struktura			
- kratkoročni	39,7	2,3	-5,8
- dolgoročni	60,3	-2,3	5,8
sektorska struktura			
- pretprijatija	95,4	-0,1	-1,9
- naselenie	3,3	0,4	3,1
- ostanato	1,4	-0,1	-1,0

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 16

Kamatni stapki

	oktomvri 2004 godina	mesečna promena	godina { na promena
	vo %	vo procentni poeni	
Kamatna stapka na aukcije na blagajnički zapisi (28 dena)	9,0	0,0	2,2
Prosečna ponderirana kamatna stapka na Pazarot na pari	6,73	-0,1	-1,1
Ponderirani aktivni kamatni stapki na bankite	11,98	-0,2	-2,7
Ponderirani pasivni kamatni stapki na bankite	6,53	0,0	-0,8

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija i Pazar na pari i kratkoročni hartii od vrednost.

Finansiski pazar i vo Republika Makedonija**Tabela 17**

Izveštaj za berzanskoto trgovawe vo oktombri 2004 godina

Opis na hartii od vrednost	Brojna transakcii	Vrednost (vo denari)	Brojna trgovani hartii od vrednost	Brojna denovi na trgovawe
Oficijalen pazar				
<i>Oficijalen pazar - obi~ni akcii</i>				
„Alkaloid“ Skopje	145	38.361.876	20.281	14
„Komercijalna banka“ Skopje	50	7.818.146	1.778	12
„Topli fikacija“ Skopje	26	4.687.605	3.393	10
Ostanato	214	22.653.382	42.454	74
<i>Oficijalen pazar - prioritetni akcii</i>				
„Komercijalna banka“ Skopje	17	775.546	931	8
<i>Oficijalen pazar - obvrznici</i>				
R.Makedonija - devizni vlogovi	307	38.545.374	869.045	15
R.Makedonija - denacionalizacija 01	4	120.419	2.906	2
R.Makedonija - denacionalizacija 02	45	9.914.780	245.538	14
R.Makedonija - denacionalizacija 03	375	69.342.834	1.724.018	15
Vkupno: Oficijalen pazar	1.183	192.219.962	2.910.344	
Neoficijalen pazar				
<i>Pazar na javno poseduvani društva - obi~ni akcii</i>				
„@ito Polog“ Tetovo	1	1.249.600	781	1
„Konzervna fabrika“ Strumica	1	6.147.000	61.470	1
„Tutunska banka“ Skopje	6	1.479.766	811	3
Ostanato	55	3.325.036	3.251	29
<i>Pazar na javno poseduvani društva - prioritetni akcii</i>				
„Tutunska banka“ Skopje	1	703.800	391	1
<i>Sloboden pazar - obi~ni akcii</i>				
„6-ti Noemvri“ Valandovo	1	5.002.200	1.588	1
„Vardar“ Gradsko	3	4.227.016	31.081	1
„@AS Bus“ Gostivar	2	2.784.000	3480	1
Ostanato	28	2.603.096	7.557	11
Vkupno: Neoficijalen pazar	98	27.521.514	110.410	
Dr`aven pazar				
<i>Dr`ava-go tovinsko plaawe - obi~ni akcii</i>	8	85.598.740		
<i>Dr`ava-bezgo tovinsko plaawe - obi~ni akcii</i>	1	25.141		
<i>Dr`ava-udeli-go tovinsko plaawe</i>	2	563.330		
<i>Dr`ava-udeli-bezgo tovinsko plaawe</i>	3	700.686		
Vkupno: Dr`aven pazar	14	86.887.897		
Blok-transakcii				
<i>Oficijalen pazar - obi~ni akcii</i>				
„Blagoj Vorev“ Veles		5.114.076	5.676	
„Komercijalna banka“ Skopje		14.960.000	4.400	
„Alkaloid“ Skopje		20.724.480	10.280	
„Blagoj Vorev“ Veles		5.418.000	5.418	
„Komercijalna banka“ Skopje		22.495.000	4.499	
„Ohridska banka“ Ohrid		21.313.950	11.490	
<i>Sloboden pazar - obi~ni akcii</i>				
„Ishrana“ Skopje		31.091.100	8.403	
„Kameni most komunikacii“ Skopje		1.927.261.596	5.078.557	
„Društvo za delovni i menaxerski i drugi konsultantski usluzi Telemak“ Skopje		5.231.326	240	
Vkupno: Blok-transakcii	9	2.053.609.528	5.128.963	
Vkupno: Site pazar i	1.304	2.360.238.901		

Izvor: Makedonska berza na dolgoro~ni hartii od vrednost.

Nadvore { notrgovski i devizni dvi`ewa vo Republika Makedonija**Tabela 18**

Nadvore { notrgovska razmena na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

	X.2004	I-X.2004	X.2004 IX.2004		X.2004 X.2003		I-X.2004 I-X.2003	
	iznos		iznos	%	iznos	%	iznos	%
Vkupna razmena	406,1	3.620,3	25,7	6,7	67,4	19,9	631,4	21,1
Izvoz	157,9	1.334,3	8,4	5,5	33,3	26,7	222,2	20,0
Uvoz	248,2	2.286,0	17,3	7,5	34,2	16,0	409,2	21,8
Saldo	-90,3	-951,8	-9,0	11,0	-0,9	1,0	-187,0	24,5

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 19

Deset najgolemi trgovski partneri na Republika Makedonija vo periodot januari-oktomvri
2004 godina

	Obem na stokovna razmena vo milioni SAD dolari	Učestvo	Izvoz vo milioni SAD dolari	Učestvo	Uvoz vo milioni SAD dolari	Učestvo	Pokrienosť na uvozot so izvoz
I-X.2004							
REPUBLIKA MAKEDONIJA	3.620,3	100,0	1.334,3	100,0	2.286,0	100,0	58,4
od toa:							
Germanija	534,3	14,8	247,8	18,6	286,5	12,5	86,5
Srbija i Crna Gora	468,2	12,9	273,1	20,5	195,1	8,5	140,0
Grcija	413,5	11,4	184,0	13,8	229,6	10,0	80,1
Italija	238,5	6,6	104,6	7,8	133,9	5,9	78,1
Rusija	229,4	6,3	15,8	1,2	213,5	9,3	7,4
Bugarija	211,4	5,8	39,1	2,9	172,3	7,5	22,7
Slovenija	141,2	3,9	23,3	1,7	117,9	5,2	19,8
Turcija	119,1	3,3	46,3	3,5	72,8	3,2	63,6
Hrvatska	117,5	3,2	64,8	4,9	52,7	2,3	123,0
Francija	115,1	3,2	62,4	4,7	52,7	2,3	118,5
Vkupno (10 najgolemi partneri)	2.588,2	71,5	1.061,3	79,5	1.527,0	66,8	69,5

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 20

Nadvore { notrgovska razmena na Republika Makedonija spored ekonomski grupaciji na zemji

	Izvoz			Uvoz			Struktura	
	(mil. SAD dolari)		indeks	(mil. SAD dolari)		indeks	izvoz	uvoz
	I-X.2003	I-X.2004	I-X.2004 I-X.2003	I-X.2003	I-X.2004	I-X.2004 I-X.2003	(%)	(%)
VKUPNO	1.112,1	1.334,3	120,0	1.876,8	2.286,0	121,8	100,0	100,0
Razvieni zemji	737,4	879,8	119,3	1.165,5	1.337,7	114,8	65,9	58,5
EU	637,2	761,3	119,5	991,8	1.143,8	115,3	57,1	50,0
EFTA	17,6	5,3	30,0	22,5	37,5	166,7	0,4	1,6
Drugi razvieni zemji	82,6	113,2	137,1	151,2	156,3	103,4	8,5	6,8
Zemji od Centralna i Isto`na Evropa	49,6	77,3	155,7	363,5	522,4	143,7	5,8	22,9
Nerazvieni zemji	0,7	1,9	282,1	2,3	0,9	37,1	0,1	0,0
Zemji vo razvoj	23,8	10,0	42,1	106,7	164,6	154,3	0,7	7,2
Republiki od porane { na SFRJ	300,4	365,2	121,6	238,8	260,4	109,0	27,4	11,4
Ostanati zemji	0,2	0,2	67,6	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 21

Nadvore { en dolg na Republika Makedonija
(vo milioni SAD dolari)

	Sostojba na dolg		Koristeni krediti		Plateni obvrski	
	30.09.2004	31.10.2004	IX.2004	X.2004	IX.2004	X.2004
Oficijalni kreditori	1.216,67	1.245,42	7,17	7,37	10,69	8,29
od toa:						
Multi laterala	984,00	1.007,11	4,51	4,77	4,42	7,06
MMF	64,69	64,60	-	-	-	1,43
MBOR	207,65	214,70	1,27	3,07	-	1,08
MFK	12,85	12,37	-	-	0,97	0,67
MZR	364,92	372,45	0,76	0,33	0,02	0,30
E I B	133,13	134,66	-	-	2,42	2,91
EKF@P	7,54	7,82	-	-	0,22	-
Banka za razvoj pri Sovet na Evropa	17,14	17,72	-	-	0,09	0,09
EBOR	54,64	57,56	2,17	1,25	0,39	-
EU	110,91	114,63	-	-	0,30	0,39
MFRZ	9,72	10,04	0,30	1,12	0,01	-
Evropska agencija za rekonstrukcija	0,81	0,56	-	-	0,02	0,27
Bilateralala	232,67	238,31	2,67	2,60	6,27	1,24
Pariski Klub (reprogramirawe 1995)	145,42	147,70	-	-	0,02	0,18
Nereprogramiran dolg	8,76	9,06	-	-	4,67	-
Pariski Klub (reprogramirawe 2000)	8,92	9,13	-	-	1,58	1,05
Novosklueni krediti	69,57	72,42	2,67	2,60	-	-
Privatni kreditori	604,19	618,10	7,22	7,40	8,04	2,52
od toa:						
Londonski klub	232,84	232,84	-	-	-	-
Ostanati privatni kreditori	371,35	385,26	7,22	7,40	8,04	2,52
Banki i finansiski institucii	226,84	236,81	5,95	6,84	6,60	1,04
Pretprijetija	144,51	148,45	1,27	0,56	1,44	1,48
VKUPNO	1.820,86	1.863,52	14,40	14,76	18,73	10,81

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Bi lans na Narodna banka na Republika Makedonija

Tabela 22

Bilans na sostojba na NBRM na 31.10.2004 godina
(vo milioni denari)

Aktiva	Iznos	Pasiva	Iznos
Devizni sredstva	44,493	Primarni pari	16,879
Pobaruvawa od javniot sektor	3,492	Instrumenti na NBRM	4,330
Pobaruvawa od banki i drugi finansiski organizacii	71	Ograni~eni depoziti	157
Ostanata aktiva	3,440	Devizni obvrski	3,162
		Depoziti na javen sektor	12,672
		Kapitalni smetki	7,970
		Ostanata pasiva	6,326
Vkupno	51,496	Vkupno	51,496

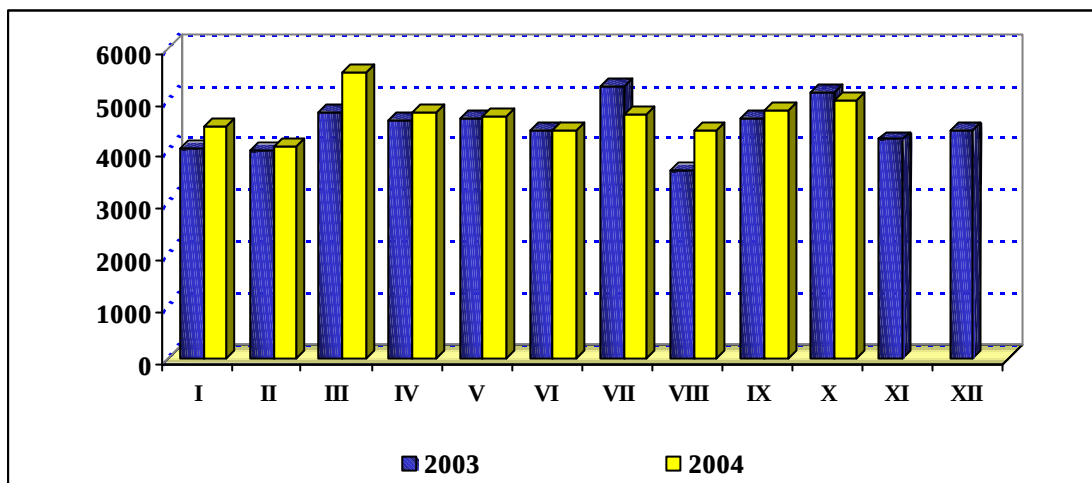
I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Prilog br.2

Ekonomski dvi`ewa vo Republ ika Makedonija

Graf ikon 1

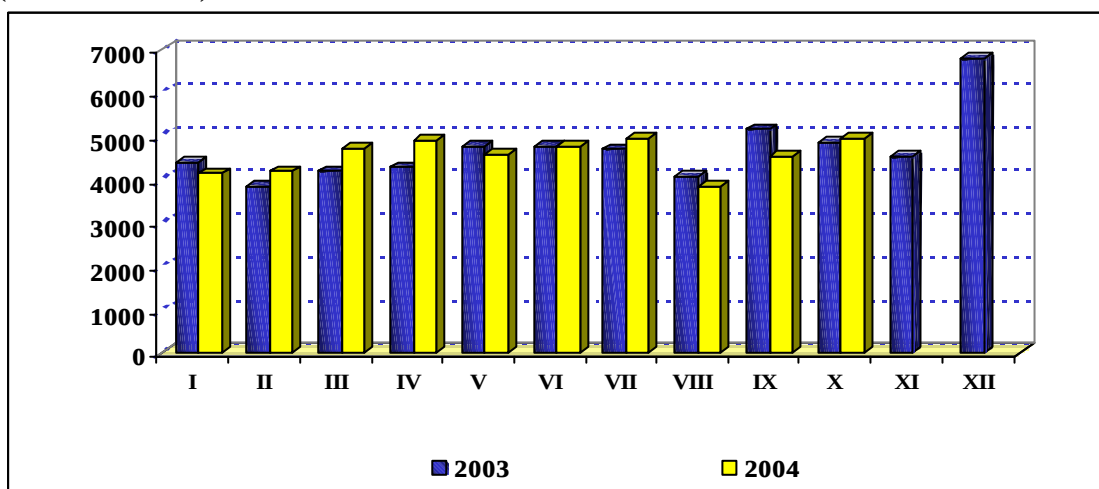
Vkupni prihodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Graf ikon 2

Vkupni rashodi na centralniot buxet
(vo milioni denari)

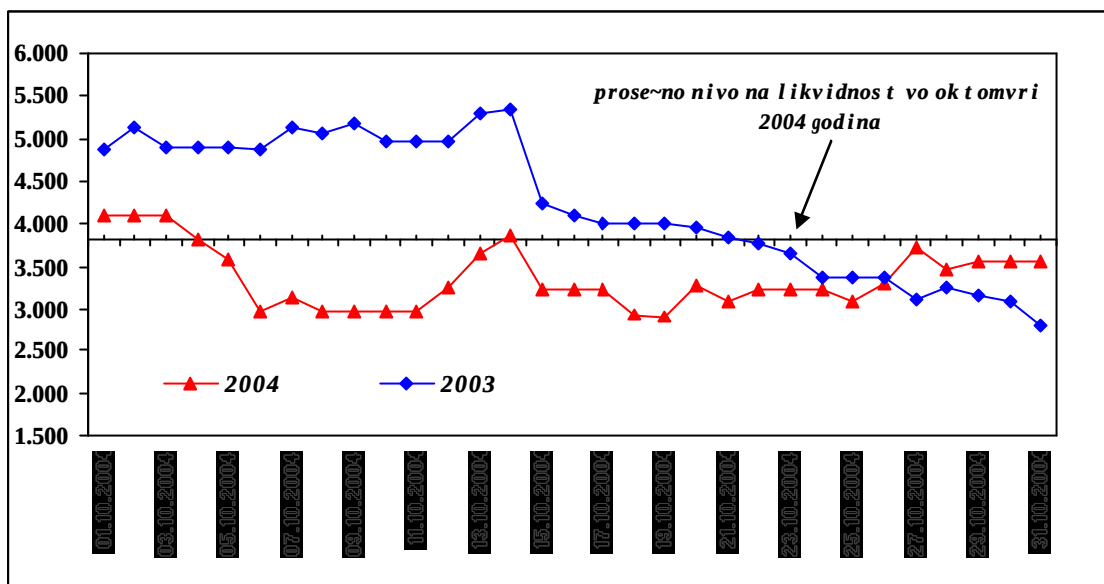
Izvor: Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija.

Monetarni dvi`ewa vo Republika Makedonija

Grafikon 3

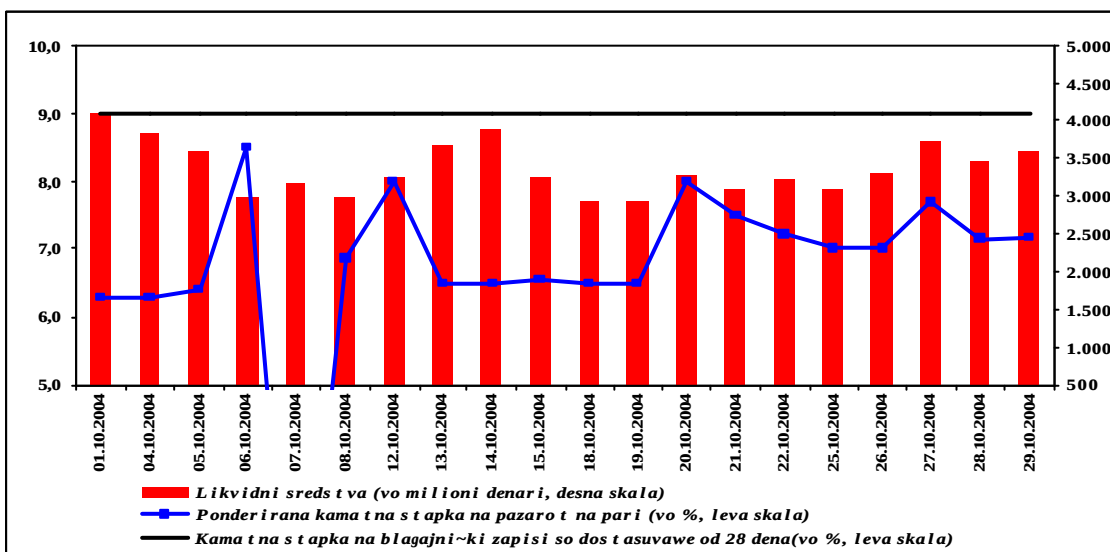
Dnevna dinamika na likvidnost na bankite
(vo milioni denari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 4

Dvi`ewe na kamatnite stapki na pazarot na pari, aukciite na blagajni`ki zapisi i likvidnite sredstva na bankite*

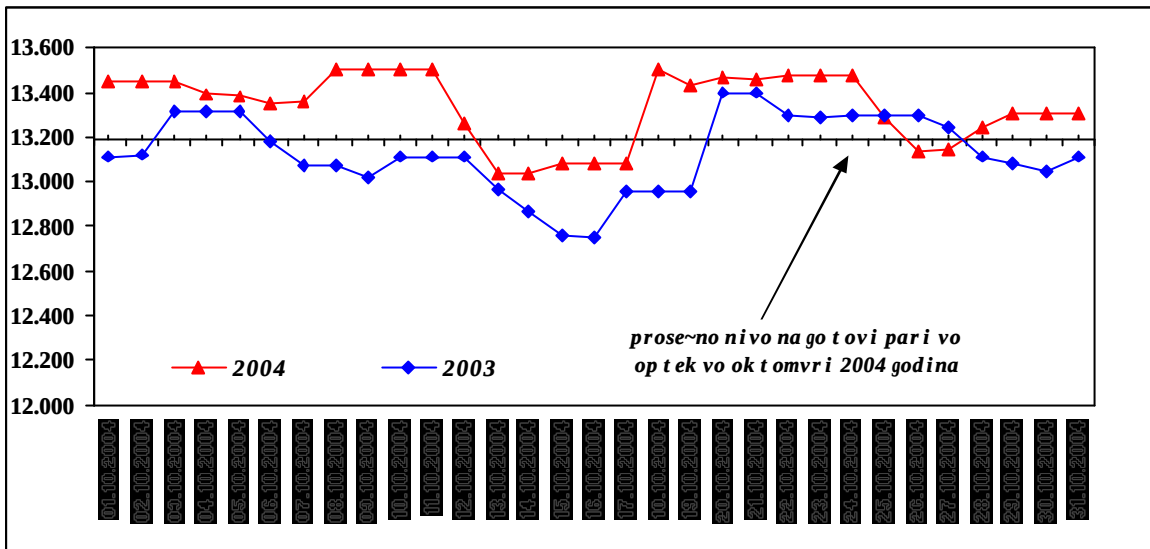

*Vo odredeni denovi na institucionaliziraniot Pazar na pari ne se registrirani transakcii.

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija i Pazar na pari i kratkoro`ni hartii od vrednost.

Grafikon 5

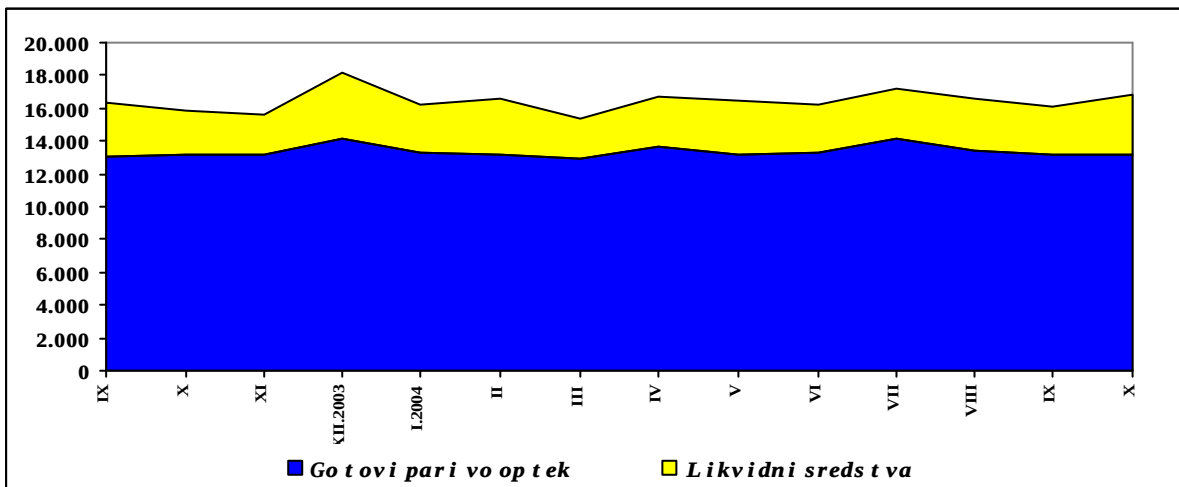
Dnevna dinamika na gotovite pari vo optek
(vo milioni denari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 6

Primarni pari
(vo milioni denari, kraj na period)

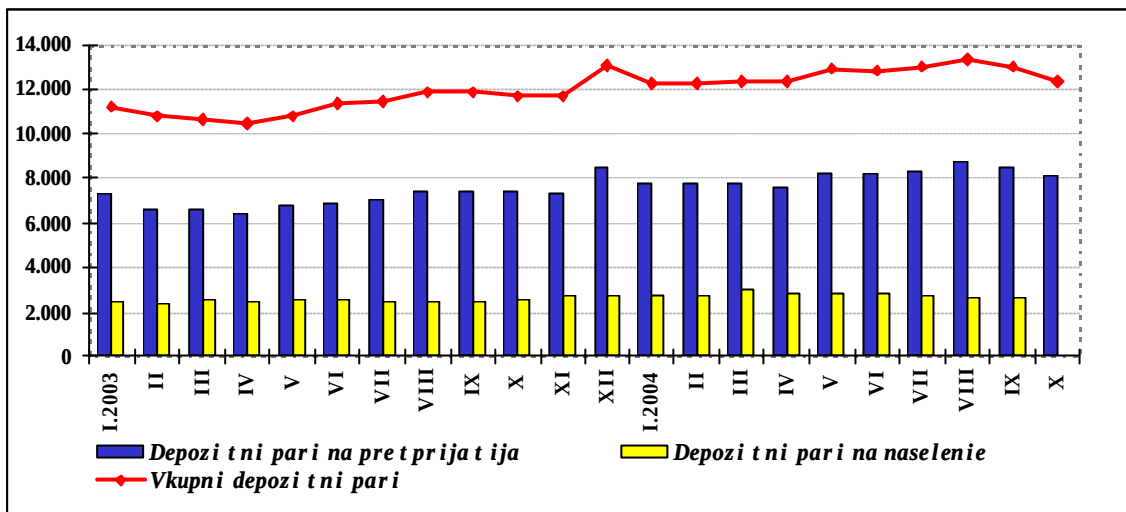

* Likvidnite sredstva na bankite ja opfaaat smetkata na bankite kaj NBRM i gotovinata vo blagajna na bankite.

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 7

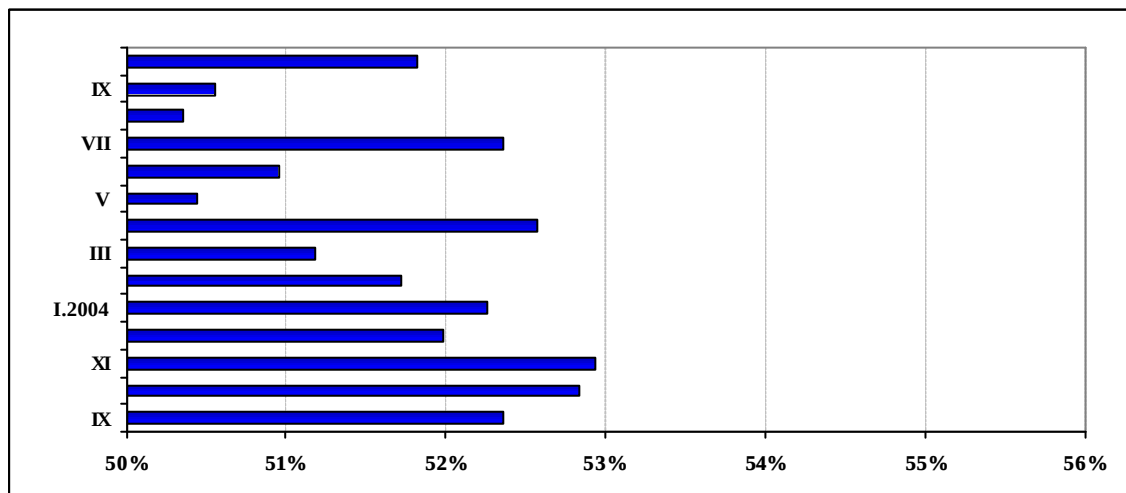
Depozitni pari na pretprijatijata i naselenieto
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 8

Učestvo na gotovite pari vo optek vo pari i nata masa M1
(vo %)

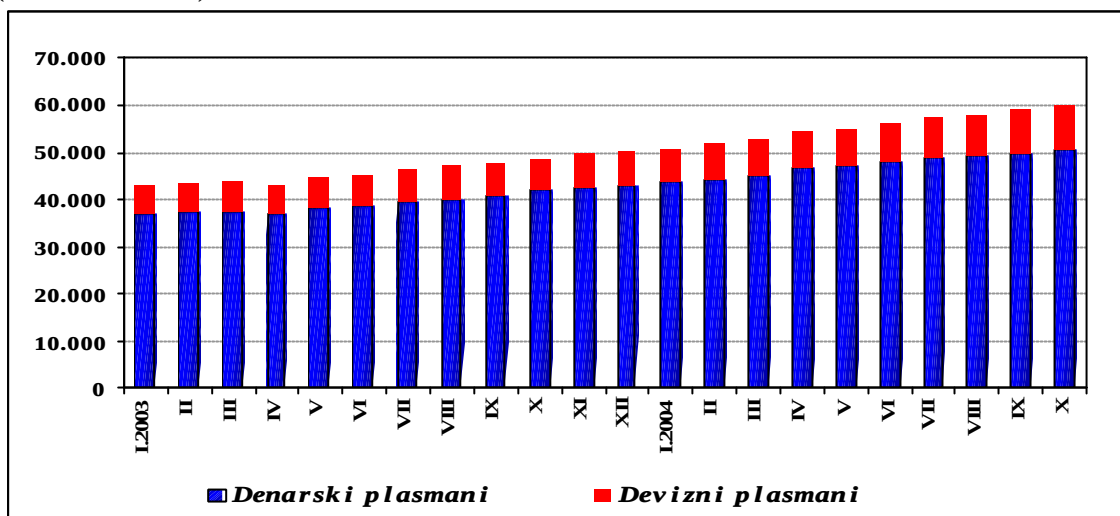

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 9

Plasmani na bankite
(vo milioni denari)

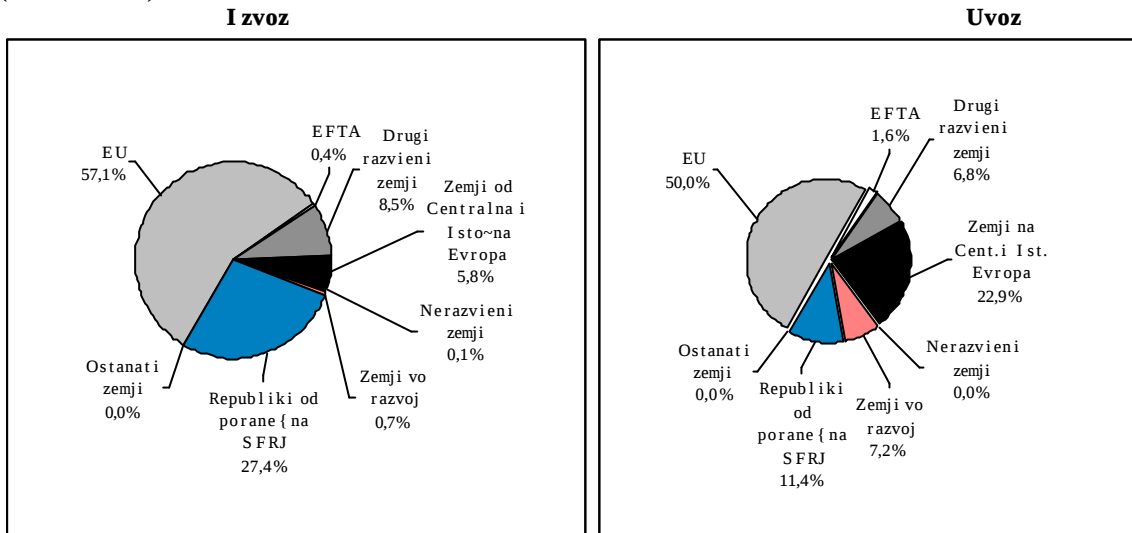

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Nadvore { notrgovski i devizni dvi `ewa vo Republika Makedonija

Grafikon 10

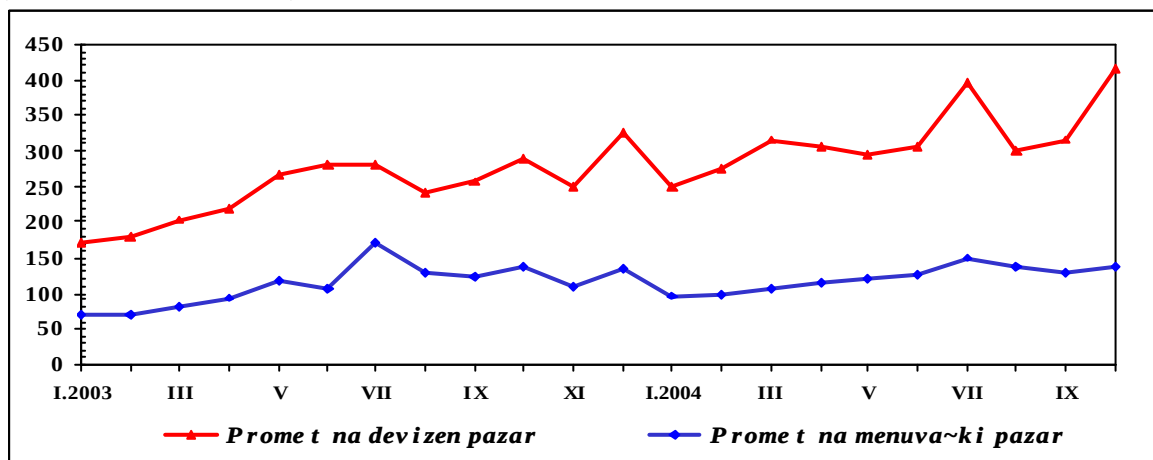
Nadvore { notrgovska razmena na Republika Makedonija spored ekonomski grupacii na zemji (I-X.2004 godina)
(u`estva vo %)

Izvor: Dr `aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Grafikon 11

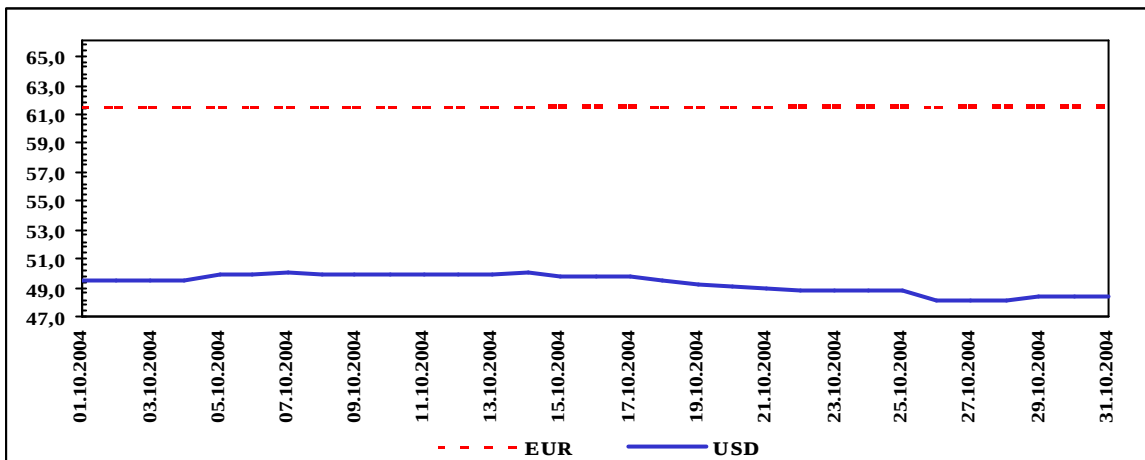
Dvi `ewe na vkupniot promet na devizniot i menuva~kiot pazar
(vo milioni SAD dolari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 12

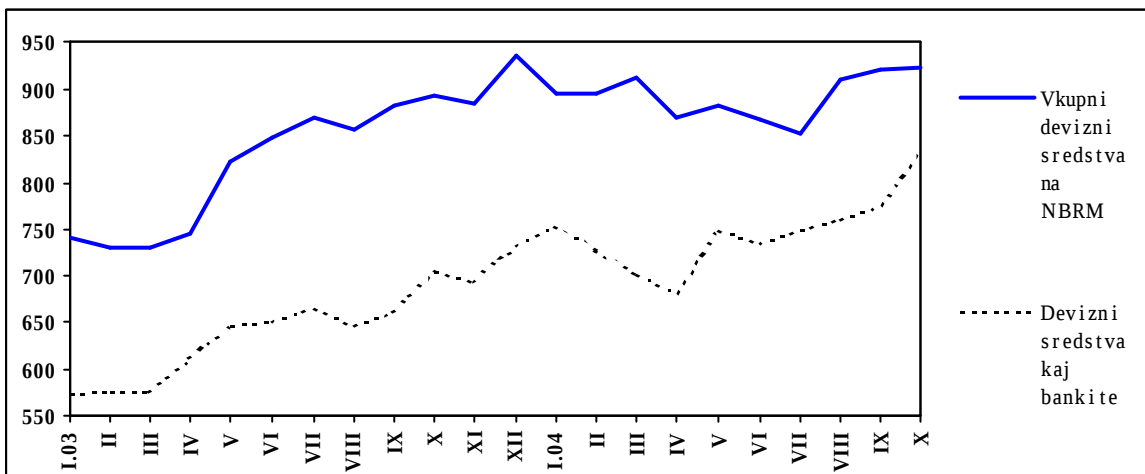
Dneven sreden devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i amerikanskiot dolar na devizniot pazar
(denari za edinica stranska valuta)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 13

Devizni sredstva na NBRM i devizni sredstva kaj bankite
(vo milioni SAD dolari)

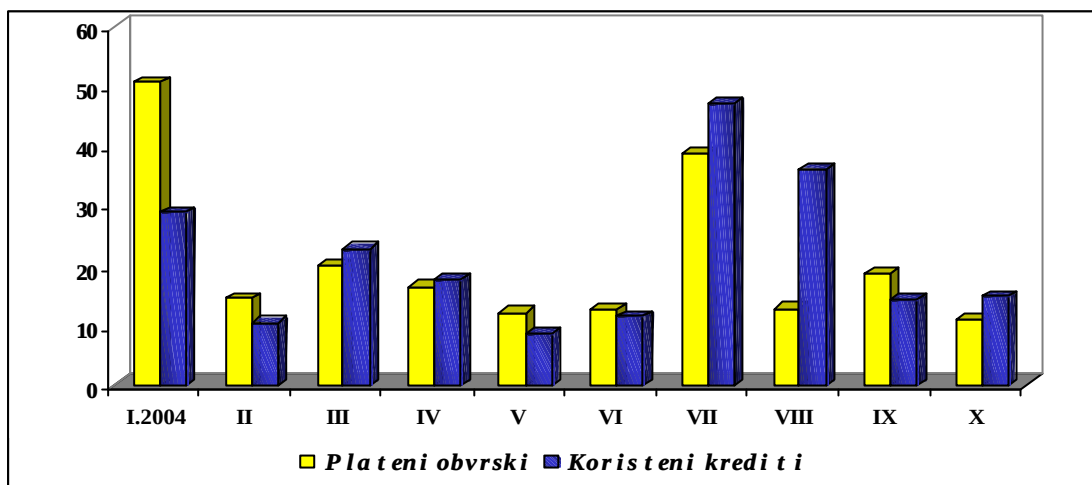

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Grafikon 14

Koristeni krediti i plateni obvrski
(vo milioni SAD dolari)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.